

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: Negyedévre	3 korona.
Egész évre	12 "
Vidékre: Negyedévre	5 "
Egészévre	20 "

Felolós szerkesztő:

Rudnyánszky Gyula

Kiadó laptulajdonos:

László József.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca 9. — Telefon 275.

Közigazgatásunk ujja szervezése

Irta: *Ehen Gyula*, orsz. képviselő.

A közigazgatás jó csak úgy lehet és csak akkor felelhet meg céljának, ha a nemzet géniuszával összhangzásban, annak nagy eszményeit szolgálja; ha továbbá annak tartalmát a polgári szabadság megvalósítását biztosító önkormányzat kölcsönöz, s ha végül annak rendszerét a jogbiztonság garanciái veszik körül,

A modern közigazgatás szervezésének feladatánál az első kérdés mindig csak az, valjon a közigazgatásnak végleges rendezésre váró mai rendszere el van-e látva oly szervekkel és oly institúciókkal, melyek az új szervek plasztikai kialakítására alkalmasak? Vagyis a kérdés mindig az, hogy az öntudatos cselekvéssel teremtett mai helyzet és a közviszonyok eléggé érettek-e már a nagy alkotás megvalósítására?

Ha abban a meggyőződésben élünk hogy a modern alkotáshoz nélkülözhetetlenül szükséges alkotórészek már együtt vannak: akkor indulhat a nagy szabású munka! még pedig mindenképp felett oly célból és rendeltetéssel, hogy a moderu alapokra fektetett közigazgatásnak legeminensebb feladata legyen: a magyar nemzeti érdekek kultusza és azok célhoz juttatása.

Közéletünk egész valóját egy nagy nemzeti gondolat hatja át. Az egész nemzet előtt egy eszményi cél lebeg: s az nem más, mint az egységes magyar nemzeti állam kiépítése és megszilárdítása.

Bármely jogalkotásról, avagy közintézmény létesítéséről legyen tehát szó; a nagy nemzeti gondolatot és célt sohasem szabad felednünk, avagy figyelmen kívül hagynunk.

Mennyivel inkább kötelező tehát a nemzeti eszme figyelembe vétele azon organizmus újra való megteremtésénél, mely a nemzet összes rétegeit szabályozva, legalkalmasabb arra, hogy a nagy nemzeti gondolatnak hűséges szolgálatába álljon.

Minden közintézménynek a magyar állam érdekeit kell szolgálnia. S ha ez így van, akkor éppen a közigazgatás szervezetében kell megvalósítanunk azokat az eszközöket, melyek a magyar nemzeti állam érdekeinek kielégítésére legalkalmasabbak.

Ha felismertük közigazgatásunk mai rendszerének azon árnyoldalait, melyek a magyar nemzeti állam kiépí-

tésének és megszilárdításának elháríthatatlan akadályai; ha meggyőződünk arról, hogy a mai szervezet fentartása csak újabb és újabb veszélyeket rejt magában: akkor félre minden habozással; mert inkább romboljuk le teljesen a régi korhadt épületet alapjaival együtt semhogy a megbizhatatlan, ingatag alapon emelt alkotás reánk szakadjon és törmelékei alá temesse a magyar nemzetnek legföltettebb kincsét: a nemzet szuverenitását.

Érthető rövid szavakkal ez azt jelenti, hogy a modern vármegyei rendszer organizmusában erőteljesen és minden kétértelműséget kizáró módon ki kell domborítanunk a magyar nemzeti jelleget; ennek pedig egyedüli célravezető módja és eszköze a kinevezési rendszer életbeléptetése.

Sajátságos jelenség, hogy a parlament közjogi ellenzékében képviselt radikálizmus hívei, majdnem kivétel nélkül a régi municipális rendszernek imádói.

Holott a visszakívánt régi rendszernek és szerkezetnek visszaállítása inkább a konzervatív felfogásnak eredménye gyanánt volna tekinthető. A választási rendszert szeretik az „autonomia lényege nem a választás tényében nyilvánul, hanem a haza polgárainak az őket közösen érdeklő ügyek ellátására vonatkozó cselekvésszabadságában.

Am a választás szabadsága maradjon érintetlenül és érvényesüljön minden oly esetben, midőn a határozó és cselekvő, a felügyelő és ellenőrzést gyakorló önkormányzati szervek alakításáról van szó!

Városi közgyűlés.

— Második nap.

Tegnap délután 3 órakor folytatta a városi törvényhatósági bizottság rendes közgyűlését *Domahidy Elemér* főispán elnöklése alatt.

A *közevetvám* költségelőirányzatot 140.500 korona bevétellel és ugyanannyi kiadással *Aczél Géza* felvilágosításai után helybenhagyták. Vita nélkül megszavazták a városi *világítási vállalat* költségvetését is, amely 385.400 kor. bevétel ellenében 333.380 kor. kiadást és így 52.020 kor. felesleget tüntet fel. Az utcavilágításra 900 lámpa van felvéve, 200-al több mint ebben az évben, amelyekből 500 egész éjjel fog égni 400-at pedig éjjel fél 12 től, fél 1-ig fognak eloltani. Az utca világításért és városi épületekért köbméterenként 11 fillér, az ipari és fűtési gázért 16 fillér, a magánosok világításáért 24 fillér van meghatározva.

Roncsik Lajos főszámvevő ezután kimutatta, hogy az előző napon letárgyalt házipénztári költségvetés végösszegei a tett módosítások után a következőleg alakultak:

A bevételeket felemelték 18594 k. 50 fillérrel, a kiadásokat leszállították 31975 k. 10 fillérrel, ellenben be illesztettek a kiadásokba a pallagi vasutra 8000 koronát a drágasági pótlékokra mintegy 7000 koronát. Ezek után a kiadások főösszege 2.849.177 K., a bevételeké 2.526.634 k. 20 f., a hiány tehát 322.542 korona 80 fillér. Ennek fedezetére a főszámvevő 964.000 korona adóalapot felvéve 33.4 százalékban javasolja a pótdót megállapítani. *Szentesi János* elégnék tartotta az idei 32 százalékot, *Csóka Sámuel* adóügyi tanácsnok tekintettel a szárazság következtében szükséges adóleírásokra 34 százalékot ajánlott. A közgyűlés végül 33 százalék pótdót állapított meg.

Oláh Károly közművelődési tanácsnok előadása után az egyházakkal kötött szerződéseket az iskolaépítési, fentartási és egyházi segélyek tárgyában tudomásul vették és a róm. kath. egyházat hasonló szerződés megkötésére meg sürgetni rendelték el.

Ezután az üresedésben levő városi tisztviselői állások betöltésére került a sor. — Eredetileg 5 állás várt betöltésére, de a választások folytán újabb 4 állás jött üresedésbe és a közgyűlés azokat is betöltötte. Erre a 9 állásra számtalan pályázó akadt, akiknek érdekében a közgyűlési teremben erős korteskedések folytak.

A kijelölő bizottságba beválasztották *Kenézy Gyula dr.*, *Dicsőffy József* és *Márton Imre* bizottsági tagokat.

A szavazatszedő küldöttségbe az egyike *Simonffy Imre* elnöklése mellett *Horváth István* és *Tüdös János dr.*, a másikba *Somogyi Pál* elnöklése mellett *Peczko Ernő dr.* és *Debreczeni Lajos biz.* tagokat, jegyzőknek *Vargha Károly tb.* tanácsnokot és *Tóby Elek dr.* aljegyzőt.

Megválasztottak:

gyámpénztári ellenőrré **P. Nagy Jenő** 69 szavazattal *Illési Gyula* 51 szavazata ellen;

szállásbiztossá **Szilágyi Bálint** közfelkiáltással;

irodatiszté **Szondy Lajos** 103 szavazattal *Branes Károly* 8 szavazata ellen;

írnokokká **Szabó Ferenc, Nagy Sándor, Károlyi Ferenc** egyhangulag, **Borus Béla** 74 szavazattal *Hegedüs Gyula* 15 és *Fehér Lajos* 20 szavazata ellen;

adókivetővé a gyámpénztári ellenőrré választott **P. Nagy Jenő** helyett **Borus Béla** közfelkiáltással, minélfogva helyette

írnokká **Nagy Gábor** 35 szavazattal *Hegedüs Gyula* 33 és *Ferency József* 31 szavazata ellen.

Az újonnan megválasztott tisztviselők mindjárt le is tették a hivatali esküt.

Következett a városi nyomda önállósítására vonatkozó szabályrendelet tárgyalása. *Tüdös János dr.* kívánságára a tartálék alap meghatározását és *Fejér Ferenc dr.* indítványára az üzletvezető és helyettes üzletvezető választását a közgyűlés jogának tartották fenn.

A törvényhatósági városok polgármestereinek értekezletéről bemutatott jegyzőkönyvhöz felszólalt Tüdös János dr. Indítványozta, hogy ezt most vegyék le a napirendről, mert a kormány anélkül is dolgozik a városi törvényjavaslaton és azt annak idejében véleményezésre úgy is le fogja küldeni a törvényhatóságokhoz. Juhász Ignác azt tartja, hogy szükséges a tárgyalása a tanácsi javaslatnak, mert a kormányt tájékoztatni kell a város óhajairól a gyakorlati tapasztalatok után.

Eddig jutottak el, amikor Horváth István arra kérte a főispánt, hogy tekintettel arra, hogy már esti 7 óra lett és a bizottsági tagok ki vannak merülve, halassza el a közgyűlést.

Domahidy Elemér főispán engedett a kívánságnak és a közgyűlést erre a napra bezárta. A folytatódó közgyűlést péntek délután 3 órára tűzte ki, miután a tanács tagjait ma a folyó munkák veszik igénybe.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

Saját tudósítónktól.

Budapest, okt. 19.

A porondon ma már a vitarendezők jelentek meg: Tóth János, Leszka Gyula és Kubik Béla. Az ülést a bal folyosón konventikulum előzte meg. Kubik Béla ezután beosztotta a mai napra a szónokokat. Elsőnek Bernáth Béla a nemzeti párt tagja beszélt, de csak félremagyarázott szavainak címén, másodiknak Nagy Sándor. Tulnan Tisza István gróf kormányelnök beszél híveivel, nyugodtan, mintha a parlamentben a legrendesebben folynának az ügyek. Az akadémikus félóra jóval elmúlt, a mikor a Ház megkezdte tanácskozásait.

A kormányt Hieronymi Károly kereskedelmi miniszter képviseli.

Elnök: Perezel Dezső.

Kubik Béla az elnökhöz és a jegyzőkhöz azt a kérést intézi, hogy bejelenteni való dolgait hangosabban adják elő, hogy a képviselők hallják is, miről van tulajdonképpen szó.

Elnök: Ugy én, valamint a Ház jegyzői is lelkiismeretesen, legjobb tudásunk szerint teljesítjük kötelességünket.

Az interpellációs könyvet olvasták fel ezután. Lendl Adolf és Nessi Pál jegyezték be kérdéseket.

A napirendre tértek át, az olasz kereskedelmi provizoriumról szóló törvényjavaslat folytatódó tárgyalására.

Bernáth Béla félremagyarázott szavainak helyreigazítása címén kér szót.

Kubik Béla: Hol vannak a miniszterek?

Gabányi Miklós: Miért nem teljesítik kötelességüket?

Kubik Béla: Minisztereket kérünk!

Nagy Ferenc volt államtitkár állott most fel szólásra, hogy a javaslatot megvédje. Az a védekezése, hogy az ellenzék nem foglalkozott volna a javaslattal olyan behatóan, ha azt közjogi kapcsolatba hozni nem lehetett volna.

És ez aztán a mellett szól, hogy a javaslat közgazdaságilag sem olyan rossz, mint a milyennek az ellenzék feltüntetni akarná. Polonyi tévedésben leledzik. A háziasításra szánt 450,000 métermázsa nem Olaszországnak szól, hanem olasz bornak egyáltalán, vagyis annyit jelent, hogy 450,000 métermázsnál több olasz bort behozni nem szabad, bárhol is. Azt sem helyesli, hogy Polonyi Olaszországról oly kicsinylőleg nyilatkozott. Ott is komolyan vették a munkát a kiküldöttek. Egyáltalán megengedhetlen dolog, hogy szerződő félről ilyen becsúszás nélkül nyilatkozunk.

Maga ez a javaslat nem ellenkezik semmi törvénnyel. Terminusa nem terjed túl az 1907-ik esztendőnél, tehát nem terjed túl az időpontra, a melyet az 1899-ik évi XXX. t. cikk 4-ik szakasza ír elő.

Nem áll az tehát, hogy ez a szerződés oly borzító dolog és hogy még rosszabb mint az ischli klauzula. Egyébként nem minden igaz, a mi Polonyi Géza beszédében benn foglaltatik, ezt tudja Kossuth Ferenc is. (Derűtség a jobb oldalon.)

Kubik Béla: Ne bölgjenek!

Felkiáltások a jobb oldalon: Rendre!

Nagy Ferenc folytatja beszédét és végzi azzal, hogy a javaslatot elfogadja.

Elnök: Kéri a képviselőket, hallgassák meg a szónokot.

Kubik Béla: Az illem úgy kívánna, hogy a miniszterek itt legyenek!

Bernáth Béla folytatta, hogy a miniszter az ő beszédének több részét félreértette. A tokaj-hegyaljai bortermelők is a hatvan arany forintos vámtételt sürgették a miniszternél. A miniszter tegnapi beszédében kijelentette, hogy a tokaji borok védelme dolgában sürgősen szükséges az intézkedés, de hogy mi legyen az intézkedés, arról nem beszélt. Arra kéri a minisztert, tegye meg ezt pótlóan.

Nagy Sándor (nagy-laki) követ szólalt fel ezután a javaslat ellen. Különösen a javaslat közgazdasági részével foglalkozott.

A mi kereskedelmi forgalmunk Olaszországgal szemben csak véletlenül aktív, mert az olaszok három magyar cégtől nagy mennyiségű vasuti teherkocsit rendeltek; csak ez billentette el a mérleget annyira, hogy a statisztika jelentékeny kivitelt mutathatott fel, valószínű azonban, hogy ily nagy kormány rendelést a közel jövőben nem várhatunk és így nézetünk alkalmasint passzív lesz. Különösen pénzügyi szempontból is kifogásolja az egyezményt; a mandulavám eltörése Ausztriára kedvező ugyan, mert ott vannak biskvít-gyárak, de nekünk csak veszteséget jelent, évi egy negyed millió korona erejéig. Széll Kálmán akkoriban helyesen járt el, a pártok szolválták, most azonban mint hazafi lépjen ki és nyilatkozzék. (Zajos helyeslés a baloldalon.)

A javaslatot nem fogadja el és Krasznay Ferenc határozati javaslatához csatlakozik. (Éljenzés a baloldalon.) A szónokot a párhívei üdvözik.

Kossuth Ferenc azt veszi ki Nagy Ferenc beszédéből, hogy mi egyoldalulag nem mondhatjuk fel a szerződést.

Tisza miniszterelnök felolvassa a törvényt, amely világosan rendeli, hogy bármelyik fél óhajára a külügyminiszter a felmondást fogamatosítja.

Polonyi Géza személyes kérdésben szólal fel.

Lendl Adolf kéri, hogy interpellációját szombatra halasszák.

Az ülés 2 órakor végződött.

Sötétség.

Késő őszi éjjel

Ablakom kitarva

Nézek a sötétbe,

Sötét éjszakába.

Csillagtalan égen

Komor felhők szállnak,

Mintha óriási

Sas bontana szárnyat.

Alá a hegyről

Zugó vihar fordul —

Fákat, gyökereitül

Csavar ki a sorbul.

Megered a zápor,

Bug, tombol az orkán —

Hát sohasem pirkad

Már a hegyek ormán?!

Nekem, soha. Látom

Várni is hiába —

Megyek a viharzó

Sötét éjszakába . . .

(Graz, 904. okt. 17.)

Ifj. Rácz Lajos.

A japán-császári udvarból.

Most, midőn az ifju, erőteljes duzzadt Japán véres harcban áll a hatalmas orosz világ birodalommal és ágyuknak dördülése, puskáknak ropogása hallszik mindenfelől, nem érdektelen foglalkozni e nagyjövőjű néppel és ennek fejével, a „Mikádó”-val, aki azonban éppenséggel nem operette alak.

Hitó Mutsó, Japán uralkodója 1852-ben született. Férfias tartású, erőteljes növésű, katonás jelenség.

Sötét szemei kissé bágyadtak. Komoly arcát ritkán deríti fel mosoly. Fekete körszállt visel. Haja katonásan rövidre van nyírva. Kedves viselete a sötét egyenruha,

1868 óta nős. Egyik főnemesnek a leányát, Haruko-t vette nőül. A császárnő két és fél évvel idősebb a férjénél. Igen gyöngéd keces természetű asszonyka, az arca is megnyerő. Egyikükön sem látszik meg az évek múlása. A császárné a nyilvánosság előtt mindig európai viseletben jelenik meg; sőt ez a viselet az udvarnál megjelenőkre nézve is kötelező.

A japánok rajongásig szeretik császárnőjüket, mindenütt a jóságát magasztalják. A szép művészeteknek is nagy barátja. A császári zeneakadémia fejlesztésére különös gondja van és itt a „nemzeti zene” ápolása mellett európai mesterek is tanítanak.

A Mikádó 45 millió alattvalója között 400 ezer fővel több a férfi. Am dacára, hogy a közönséges japán, ilyen körülmények közt nehezen kaphat asszonyt, midőn a Mikádó házassága magtalan maradt az ország szép hölgyei közül többen is akadtak, a kik az uralkodó család fentartására hajlandók voltak.

Legtermékenyebb volt közülök Josikó Jónó asszony, aki két fiu és öt lány gyermekkel boldogította a „Mikádókat.” Ezenkívül még öt más asszonytól is származnak királyi hercegek és hercegnők.

Hitó Josi herceget a trónörökös Aiko Janagivara asszony szülte. Augusztus 21-én lett 24 éves. 1900. óta a bájos Szadakóval. Micsitaka herceg leányával él házasságban. A kis Hitó Hiro herceg és Mija Micsi herceg kisasszony származtak ezen frigyből, — Hitó Josi koronaörökös herceg jóval kisebb termetű az atyjánál. Gyöngé egészségű. — Ennek dacára a jövő uralkodására tekintettel az országban sokat utazik. A sorhadnál őrnagy, a tengerészetenél második osztályú kapitányi rangot tölt be.

Hitó császár a nyilvánosság előtt ritkán mutatkozik. Hanem a nemzeti ünnepeken mindig népével ünnepel. Regeszerű fényesek ezek az ünnepek, például a csoszsznyevirágzás ünnepe és a krizanthemum ünnepe . . . Ilyenkor a festő ecsetjére méltó jelenetek kápráztatva változtatják egymást.

Sem a császár, sem a császárné a japán kívül nem beszél más nyelvet. Az idegenekkel tolmács útján érintkeznek.

A nép majdnem isteníti a császárt. A mi nem is esoda, hisz a Mikádók századokon át szerepeltek, mint számtalan istenségöknek eleven képviselői. Azért a császár akaratával egyezik a nép akarata is.

A nép, amely a nagyvilági cselekedésekről soha nem értesül, hanem a rizsmezőit műveli, semmiféle pártoskodást nem ismer. Egyetlen politikája, hogy vakon engedelmeskedik a császárnak. Azért a császár az ő parasztjaira támaszkodván, a legjobb belátása szerint alakíthatja Japán jövőjét.

TOLLHEGYEN.

A városi közgyűlésből.

— Saját külön tudósításom. —

Vecsey Imre: Tisztelt törvényhatósági bizottság! Mi, a városi tanács tagjai, mindnyájan jogászok vagyunk. Tehát értünk mindenhez. Tessék megnézni az országházat. Ott is csupa jogászok ülnek és értenek mindenhez. Értsék meg önök végre valahára, hogy akinek az Isten hivatalát ad, észt is ad hozzá. A hivatal pedig meg van, ha van jogvégzettség. Azért ne okoskodjanak sokat, hanem szavazzák meg a költségvetést, amint mi elkészítettük, mert ha itt sokat macerálnak bennünket, akkor Isten ugye úgy felemljük a pótdót, hogy attól koldulunk valamennyien. (Hosszantartó, általános zajos helyeslés, éljenzés és taps a közgyűlés tiszviselőtagjai részéről.)

Horváth István: Már bocsánatot kérek, hogy az adómért, amit fizetek, én is merészelek felszólalni. Szépen kérem a városi urakat, tessék leszállítani azt a pótdót, mert mind szegények vagyunk, alig van meg a betevő falatunk.

Szentesi János: A bizony, a testünek is alig jut táplálék, mert drága a hus.

Horváth István: Ajánlom, hogy a nőtlen napidijasok mondjanak le a fizetésükről a szegény adófizetők javára, mert az inséget nagyon megsínyli mindenki.

Freund Jenő dr. Sok a kiadás!

Ronesik Lajos főszámvevő: Engedelmet kérek, hogy bátor voltam kiadást is illeszteni a költségvetésbe. De muszáj volt, mert ha nem volna kiadás, nem volna költség, ha pedig nem volna költség, nem kellene csinálni költségvetést. De hisz az Isten szerelméért, hát akkor mit csinálnék én?

Juhász Ignác: És miről tudnánk mi akkor itt csevegni?

Freund Jenő dr.: A tekintetes tanács valóságos mintatanács, olyan buzgó, lelkiismeretes, szorgalmas, becsületes tanács. De rossz tanács. Nincs meg bennük az a, — hogy is mondjam csak... az izr... izé, — *financ szellem*. Nem értik azt, hogyan lehet mindenből hasznot csinálni. Indítványozom, hogy kreáljon a város egy új tanácsnoki állást, a tanácsnokok tanácsnokát és arra csakis bizonyos meghatározott vallásu embert válasszunk. Akkor tudom, hogy egy pár esztendő múlva még mi fogunk adni az Osztrák-Magyar Banknak kölcsön a pénzfeleslegeinkből.

Hochfelder Jakab: Helyes!

Márton Imre: Most kezdődik! Tessék belépni! Én, a számok Wladimirja, a törvényhatósági bizottság köz- és váltó eröművése, hegedű- és szójátékos, nyilvános eröművészeti produkciómát bemutatom. (Ronesik Lajos fejéhez vág egy kézzel egy 340,000 koronás vagyonszaporulatot, amely légi utjában, mielőtt a Ronesik fejéhez érne, eloszlik mint a buborék.)

Szentesi János: Az se járja, ahogy a kis vasut az utját járja, mert későn járja, úgyhogy az ember hiába várja, aztán nagy a kárja, ilyennek az országban alig akad párja.

Márton Imre: Ne kapaszkodjunk a kis vasutba, az nem való sutba. Én már utaztam rajta — *leszállított Aron*. A Miksa,

aki velem együtt utazott. Külömben is rajta áll, hogy *helyi érdekű*. Az azt jelenti, hogy azoknak az érdeke, akik *helyet* foglalnak, nem a kis vasut kocsiában, hanem a részvénytársaságában.

Kovács József polgármester: Csak türelem. Minden meglesz. Még annál több is. Hisz nem kerünk mi semmit, csak türelmet meg pótdót. Tessék hát békés barátságban megszavazni ezt a kis költségvetést.

Márton Imre: Jusson eszünkbe, *ki mint vet költséget, úgy arat*.

A közgyűlés erre eszeveszetten megszavaz mindent és szerteséjjel fut.

Maró.

Napi hírek.

— **A városi közgyűlés.** A tegnap este 7 órakor felfüggesztett városi közgyűlés folytatását holnap, péntek délután 3 órára tűzték ki. Több fontos tárgy van még hátra, de amelyek valószínűleg még aznap elintézésre nyerne.

— **A Vörös-Kereszt védnök helyettese.** A hivatalos lap jelenti, hogy a király *Frigyes főherceget* az osztrák Vörös Kereszt egylet és a magyar szent korona országainak vörös-kereszt egyletének védnök helyettesévé nevezte ki.

— **33 százalékos pótdó.** A tegnapi városi közgyűlés kimondta, hogy a pótdó a jövő évben 33 százalék lesz. Ebben az évben 32 százalék volt. Sok biz ez, de hát a legtöbb vidéki városban még több. Ezt a városok rohamos fejlődése hozza magával.

— **Kaszinó estélyek.** A debreceni kaszinó vigalmi bizottságát e hó 17-én megalakították. Első ülését tegnap d. u. 6 órakor a kaszinóban tartotta. A vigalmi bizottság tagjai ezek: Weszprémy Zoltán, Miskolc Lajos, Bodnár Géza, Lovász János, Dr. Tüdös János, Kernhoffer József, Pákozdy Sándor, Bay István, Borzsovay Jenő, Buttykay Tibor, Fisch Ernő, Jóna Kálmán, Kardos Endre, ifj. Kernhoffer József, Miskolc István, Olchváry László, Szuhányi Andor, Dr. Varga Elemér, B. Wangenkeim Gyula, Dr. Weinberger Sándor. A kaszinó első estélyét december 3-án rendezik.

— **Nőegyleti gyűlés.** A debreceni jótekonny nőegylet vasárnap délután 3 órakor a nőipariskola termébe, választmányi ülést tart.

— **A Kossuth-szobor bizottság ülése.** Még mindig folynak be adományok, habár csak szórványosan és csekély összegben, a Debrecenben felállítandó Kossuth-szoborra. Tóth Béla, a szobor bizottság fáradhatatlan buzgalma pénztárnoka takarékpénztárban kamatoztatja a befolyt adakozásokat, amelyekről a bizottság ez év végén nyilvános számadást fog adni. A kamatokkal együtt a szoboralap közel harmincezer koronára rug. Komlóssy Arthur, a bizottság lelkes elnöke, legközelebb ülésre fogja összehívni a szoborbizottság tagjait, hogy a Kossuth-szobor felállításának idejét és módját megbeszéljék.

— **Ipari tanfolyamok a kamara területén.** A kereskedelmi miniszter a kamara előterjesztésére legutóbb három ipari vándortanfolyamot engedélyezett a kamara területére és pedig Szolnok, Törökszentmiklós és Karcag városokban. A szolnoki és törökszentmiklói tanfolyamok most végződtek be, mindkettő igen szép eredménnyel. A karcagi tanfolyam nov. 9-én nyílik meg a kamara és az ottani ipartestület képviselőinek közbenjöttével.

— **Debrecen—nagykállói vasut.** A debrecen—nagykállói vasut kiépítése most már biztosítva van. A vasut kiépítésének legnagyobb akadálya az volt, hogy nem volt aki a munkálatokat finanszírozza. A vasut engedményese, Gaál András, ezirányban megállapodásra jutott a Magyar-Forgalmi és Vasuti Bank r.-társasággal. Ez a vállalat fogja finanszírozni a vasutat és már meg is kérte a minisztertől a közigazgatási bejárás kitűzését. A miniszter e hó végére tüzte ki a közigazgatási bejárást. A vasut kiépítése annál is fontosabb városunkra, mert ezzel új közvetlen összeköttetést kapunk a Nyirvidékkel, amely felé mostanában Nagyvárad gravitál új vasuti tervekkel.

— **A vásárcsarnok kérdése.** Időnként fel-felmerül ez a lidere nyomású kérdés, melyet megoldani városi tanácsunk volna hivatva, de ez mindig csak jobban elodázódik s a felmerülő panaszokból soha ki nem fogyunk. Megváltóképen üdvözlőnk azt a napot, mikor egyszer végre valahára a vásárcsarnok ügye dűlőre jutna. A kiszemelt város istálló helye, mely most városunkba beékelve annak szépségéből, formájából csak veszít, egy új, modern s csinnal felépített vásárcsarnok által városunk fejlődését s annak nagyvárosias kinézését mennyire emelné. — El nem tudjuk gondolni, miért késik, halasztódik mindig ez az ügy, meg kell asszonyainkat kérdezni, hogy mily panasz tör ki mindennap ajkukon, hogy ha bevásárolniok kell, órákat eltöltenek, mert talán seholy világon oly különböző, s távoli helyeken szétszórva ninesenek, mint épen nálunk. Ez az állapot már botrányos, elviselhetetlen, Mi gördit akadályt utjába, hogy már egyszer tegyünk ez ügyben is valamit? Az elmulasztott pillanatok is már vétek számba mennek, vagy erre az állaspontra támaszkodjunk örökké, hogy — hej, rá érünk arra még! De hogy is érünk rá! — városunk közérdeke hangosan követeli a vásárcsarnok mielőbbi létesítését.

— **Uj szultán szivarkák.** A mai napon a dohánytözsdekben új szultán szivarkákat hoztak forgalomba. Az új cigarették 5 darabonként, kis dobozokba csomagolva 20 filléért kaphatók.

— **Siegmeth felolvasásai.** Siegmeth Károly magy. kir. államvasuti főfelügyelő tegnap Boroszlóba utazott, a hol vetítő képek bemutatása mellett a Kárpátainkról felolvasást fog tartani. Utját Rutkán megszakítja, ahol szintén fog felolvasni a Kárpátokról.

— **Eltörölt jogi törvény.** A budapesti egyetem jog és államtudományi kara, ugyszintén az egyetemi tanács azt a javaslatot tette Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszternek, hogy az *európai egyetem jogtörténetet*, mint rendes tantárgyat törölje az egyetem tantervéből és csak mint fakultatív tárgy adassék elő. Erre vonatkozólag a miniszter leiratot intézett az összes magyar jogakadémiák tanári karához, melyben véleményt kér ebben a kérdésben. Ebben a jogászvilágra nézve nagyfontosságú kérdésben fog a debreceni ref. jogakadémia tanári kara a napokban véleményt mondani.

— **A zsentri.** Az ember azt hinné a zsentri osztály még mindég uralkodik Magyarországon. Ez az osztály az, mely már kiháló félben van s melynek órái meg vannak számolva. Hitelezők kezében, eladósodva nyögdecsel már ma csak a zsentri, mivel őseik jó családból valók voltak, így összeköttetések a magasabb osztályal még mindig megvannak s ezek révén még pártfogásban részesülnek. A szemesebbje, ügye-

sebbje, de nem az okosabbja, mert ilyen ritkán kerül ki közülök, míg magasabb állás-hoz is jut, ments Isten aztán az ilyen felfuvalkodott nagyságtól. Az ilyen felfelé talpnyaló, lefelé pedig gógós, durva és visszataszító. Szájában az örökké elmaradhatatlan szivarral, fitymálva nézi le embertársait, mintha legalább is Deák Ferenc esze volna koponyájában. A fej pedig üres, legfeljebb szivarfüsttel van tele. Menj be ilyen zseni lakásába micsoda kopott holmik, összevissza hányva, izléstelen, rendezetlen állapotban minden, legfeljebb a esibukok ékeskednek a tartóban s a falra felakasztott ősi címerek, kardok és fegyverek. Aztán ha jön a hitelező, mert nagy része uzsorások körme között van ezzel szemben a legnagyobb barátságára készek, csak hogy a megmaradt ingóság elne kótyavetéltessek. Az uzsorások az ő barátjaik, kiknek kezeit dörzsölik és titkon velük üzérkednek, de látszólagos barátságot csak felfelé, a felső tízezerrel folytatnak. Az a grófi, bárói pertu, az az édes: a csuszás, mázsás és hízélgés, ez az ő elemök. A zseni egy faj, mely egészen nem pusztult még ki, de mivel dologkerülő és csak élvezetre sóvárog: ütni fog nemsokára végórája.

— **A kamara Nagykárolyban.** Nagykároly városa új kövezetvám szabályzatot alkotott, mely az eddigi vámtételeket lényegesen felemeli s követeli és behozatali vámkokat rendszeresíti. A nagykárolyi kereskedők és iparosok körében az új szabályzat élénk visszatetszést keltett s annak megfelelő módosítása iránt a kamarához fordultak. A kamara Szávay titkárt megbízta, hogy ez ügyben Nagykárolyban az érdekeltekkel tanácskozást folytasson. A titkár ez ügyben ma esütörtökön utazott Nagykárolyba.

— **A dalegylet estélye.** A debreceni dalegylet november hó 3-án Mácsay Sándor karnagy vezetésével és Rácz Károly cigányzenekara közreműködésével az Arany Bika szálloda nagytermében dal és zene estélyt rendez a következő műsossal: 1. Beteg leány dala, Egressytől. 2. Édes lánykám, Hubertől. 3. Rákóczy a határon, Lányitól. 4. Tarka madár, Kernertől. 5. Rákóczy induló.

* **A „Karikás”** helyi élclap ma megjelent számából:

Borprovizoriumról folyik a vita az ország-házban. A szélsőbalon paktumot indítványoztak, hogy ha a bor folyik tovább, a vita bezárlhat.

Az alkohellelőnes mozgalom vezetői kinyilatkoztatták, hogy az a beállítás, mely szerint, ők szeszélyesek, hamisítatlan alkoholtány Felháborító az, hogy a mozgalomban meglátják az iszálkát, a burgerendát meg nem veszik észre.

Jobb járdával látják el az utcákat. Ezután tehát a legtyukzesemesebb lábú emberből is járás-bíró lesz.

A helypénzt akarja behozni a város. De olyan magasra szabta, hogy az iparosok kimondták, hogy a helypénz helytelen pénz.

A babaképezde építésére sokan ajánlkoztak. Csak aztán sok babaképezdeépítő közt el ne vesszen a gyermek!

Hol született Csokonai?

Emiatt van Kardos lázban.

Pedig könnyű megmondani:

Egyelőre csak két házban!

— **A Csokonai-kör és a Berzsényi társaság.** Új irodalmi társaság alakult Somogyvármegyében Kaposvárt, amely a nagy ódaköltőnek, Berzsényi Dánielnek a nevét írta zászlajára. A Berzsényi-társaság f. hó 23-án tartja első ünnepi gyűlését, melyre meghívta a Csokonai-kör is. A figyelmet a Csokonai-kör a következő levéllel viszonzta:

A debreceni Csokonai-kör nagy örömmel üdvözli a somogyvármegyei Berzsényi-Irodalmi-Társaságot megalakulása és megnyitá ülése alkalmából azzal az örömmel, melylyel száz évvel ezelőti Csokonai énekelt Somogy „első oskolájáról” a esurgói gimnáziumról. Bételőben van ami költőnk jövendőlése, a ki a muzsáknak szentelt kies tartománynak óhajtott Somogyot, aki, mint akkor Somogy lakosa reménylette:

De tán jó

Oly idő

Melyben nekünk

A vidékünk

Uj Helikon lesz.

A Berzsényi-Irodalmi-Társaságnak Somogy vármegye művelődése, általában a magyar irodalom szolgálata terén teljes sikert kívánva, megújítjuk üdvözlőnként és maradtunk hazafias tisztelttel

Debrecenben, 1904. október 18-án.

Géresi Kálmán,

Kardos Albert

a Csokonai-kör elnöke. a Csokonai-kör titkára.

— **Talált pénz.** Tegnap az utcán bizonyos mennyiségű pénz találtatott. Igazolt tulajdonosa átveheti a rendőrség büntügyi osztályánál.

— **Ifj. Lukács József temetése**

Ködös borongós őszi délután a külváros utcáin huzódott végig a gyászmenet a kórházból a temetőbe. Temettek egy jogászt. Egy szerencsétlent, ki önkezével 17 éves korában oltotta ki életét. Atlóit szívvvel a föld ölében nyugszik már s nem is tudja tán, mit tett a gyilkos golyó, a mely megölte. S vele együtt a sirban nyugszik az apa reménye, az anya boldogsága, a nővér szeretete. Messze idegenből jöttek el a szülők, a rokonok, hogy elkísérjék legszomorubb utjára szeretett gyermeküket. Leírhatatlan a megtört anya, apa s nővér fájdalma. Zokogva álltak körül a sirt, mely magába zárta reményüket. Lukács József temetésére a jogakadémiai hallgatók is kivonultak. Nem testületileg, nem is sokan, hanem csak huszan. Utolsó kívánsága volt a szerencsétlennek, hogy az „Esik eső csak úgy szakad” nótát huzza el a cigány a temetésén. Magyariek a szertartás után a temető kapujában huzták el a nótát. — Levett kalappal hallgatta végig a néhány kollegája s az édes apja. Azután hazament mindenki. A kath. temető szaporodott egy serral egy ködös, borongós őszi délután.

— **Gólya az utcán.** Mészáros Károlyné hajduszoboszlói gazda felesége ma délután a Gyöngyvirág-utca 5. számú ház kapuja előtt hirtelen rosszul lett és összeesett. A hirtelen összeverődött tömeg előtt, Mészárosné egy egészséges fiugyermeknek adott életet.

— **Elfogott zsebmetszők.** Gáspár Gábor és Szilágyi József zsebmetszőket már több ízben eltoloncolta a városból a rendőrség, ez azonban nem riasztotta el őket attól, hogy vissza ne jöjjenek. Tegnap ismét tiszteletüket akarták tenni városunkban, azonban a rendőrség már az állomásnál elfogta őket.

— **Összeesett az utcán.** Fülöp László boltiszolga tegnap délelőtt, a vásártéren hirtelen rosszul lett és összeesett. Fülöpöt lakására szállították.

— **Halálozások.** Legutóbbi kimutatásunk óta az anyakönyvi hivatal halálozási osztályánál az alábbi haláleseteket jelentették be: Boldog Gábor ev. ref. 78 éves, Geréb Istvánné Szondi Mária ev. ref. 58 é., Lukács József r. k. 17 éves, Nagy Róza ev. ref. 2 hó., Monlika János ev. ref. 2 hó.

— **Haladunk a korrall.** Alig néhány éve, hogy megindult az egész országban a mozgalom, minden ház végeihez, elejéhez és kertjében lugos-szöllőket ültetni, már is

oly óriási tért hódított magának ezen eszme, hogy nincs oly rész hazánkban, hol tömegesen fel nem karolnák. Hát ez nem is esuda, mert nézzük meg például Fohéremplom városát, a hol alig van ház, melyet óriási törzsű lugas-szöllő ne ékesítene, mely bőven ellátja az egész családot az érés kezdetétől egész tél folyamán finom csemege-szöllőkkel, minden évben terem a legesekélyebb gondozás nélkül. Ezért igen melegen ajánljuk mai számunk hirdetései rovatában, ábrán is bemutatott Szöllőlugast ültessünk című hirdetésünket olvasóink becses figyelmébe. — Színes fénynyomatu árjegyzéket mindenkinek, ki címét tudatja, ingyen és bérmentve küldetnek.

— **LETZTER JÓZSEF** fényképésze festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjalussy-ház. Állandó fényképképzés a műterem kapubejárataánál levő ki-rakatban.

Asztalos segédek felvétetnek Csapó-utca 28.

Legjobb ssabásu férfi divat ingek 1 frt. 75 kr. és 2 frt., 2 50 Feketésnél.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

Rövid használat után nélkülözhetetlen Igen alkalmas utazásoknál.

Egészségügyi hatóság által megvizsgálva.

Gizonyítvány kelt Bécsben 1887. jul 30-án

Kalodonit

nélkülözhetetlen

fogtisztító szer.

Elsőrangú higiénikusok elismerik, hogy egészségünk fentartásánál nem nélkülözhető fognak és a szájüreg gondos ápolása. Nevezetesen gyomorbetegségek hárihatók el az által. Ennél sikeresebbnek bizonyult a „Kalodonit” mely az antiszeptikus hatása a fogaknál szükséges mechanizálásal kitünően egyösíti.

SZINHÁZ.

MŰSOR:

Csütörtökön okt. 20. K i s e s á s z á r. Daljáték. „B” bérlet.

Pénteken okt. 21. S z ó k i m o n d ó a s z s z o n y s á g. Színmű. „C” bérlet.

Szombat okt. 22. D u r a n d é s D u r a n d. Bohózat. „A” bérlet.

Vasárnap okt. 23. d. u. M i k á d ó. Daljáték. Este: Előszór. K i s p a j t á s. Vigjáték.

* **Küry Klárát diszkocsin vontatják.**

Szatmári levelezőnk írja: Pénteken este Küry Klára színművésznő, Oláh Gyula a Király-Színház baritonistája és Tarnay Lajos zongoraművés közreműködésével a városi színházban művészestélyt tartott. Küry-Klára fellépését ritka érdeklődés kísérte, ez alkalommal a színházat díszes közönség töltötte meg s a művésznő, valósággal ellepték virággal s minden egyes énekszámát zajos tetszéssel fogadták. Küry Klára művészetével bámulatba elejtette a közönséget.

A művésznőt előadás végével lelkes tüntetésben részesítette a fiatalság. Kocsin vitték a Pannonia szállóba. A fiatalság által vontatott kocsit nagyszámu embersereg kísérte, kik utközben művésznőt zajosan

megéljenezték, azután ellepték a Pannónia előtti teret. A művésznő megjelent az emeleti erkélyen és kedves szavakban mondott köszönetet tisztelőinek, végül megígérte, hogy örömmel keresi fel legközelebb Szatmárt s akkor hozamosabb időt fog tölteni körükben. Bucsuszavát szünni nem akaró éljenzés kapta fel. Közel volt már éjféli, mikor az ünnepély véget ért.

TAVIRATOK.

Püspöki konferencia.

Budapest, okt. 19. Vaszary-Kolos hercegprimás elnöklete alatt a magyar püspöki kar ma konferenciát tartott.

A japán-orosz háboru.

St. Louis, október 18. A katonáorvosok kongresszusán Seeman amerikai főtorzsvos, a ki nemrégiben tért vissza a kelet-ázsiai harctérről, felolvasást tartott a harctéren szerzett tapasztalatairól. Elmondta hogy a harctéren való gyógykezelés tekintetében minden állam sokat tanulhat a japánoktól. A harctéren nem az ellenfél a legnagyobb ellenség, hanem a betegség és úgy látszik, hogy a japánok az elsők, akik ezt felismerték. Már jóval az ellenségeskedéseknek a megkezdése előtt a japán katonáorvosok azzal foglalatostkodtak, hogy azokon a területeken, ahol a japán csapatok előreláthatólag menetelni fognak, a helyszínen a helyi egészségügyi viszonyokat tanulmány tárgyává tették, valamint azt, hogy mily intézkedések volnának szükségesek adott esetben. A japán hadseregben az is kötelességük a katonáorvosoknak, hogy a ruházatot és sátorokat megvizsgálják és ellenőrizzék. Minden kútát és folyóvizet, mielőtt a japán hadsereg annak a környékére érkezett, orvosilag megvizsgálva. Egyetlen élelmiszer-szállítmány sem indulhatott el a japán táborból, hogy azt az orvosok meg nem vizsgálták volna.

A táborban pedig az orvosok sok felvilágosító magyarázatokat és előadásokat tartanak a katonáknak. — Ez a magyarázata, hogy az altesti bántalmak a japán hadseregben csaknem ismeretlenek és éppen így bámulatosan alacsony a lázmegebetegedések száma is. A háboru első hat hónapjában a japán hadseregnek betegségek következtében nem is egészen egy százalék vesztesége volt, míg például a spanyol-amerikai háboruban azok száma, akik amerikai részről betegségekben elpusztultak, meghaladta a 70 százalékot. Az amerikai orvos szerint orosz részről lehető legrosszabb az orvosi és egészségügyi rendszabály. Elmondta, hogy vonatok érkeztek, melyek katonaság, munició, élelmiszerek és orvosságok helyett asszony-személyeket és pálinkát szállítottak. Tudomása van arról, hogy igen rövid idő alatt több ezer nőt és 10.000 láda vutkit szállítottak a harctérré, úgy hogy még olyanok is, a kik szokva vannak a háboruhoz, utálattal nézték az orosz táborban történeteket.

Agyunaszádok balesete.

Gibraltár, október 19. A marokkói partokon levő Cirisz-öbölből való kiindulás alkalmával ma összeütközött az Ardent és Boxer nevű torpedónaszád. Az Arden súlyosan megsérült. A Boxer elülső része behorpadt. A nap folyamán mind a két hajó ideérkeztek.

Orosz győzelem.

Pétervár, okt. 19. Az oroszok Oku seregét bekerítették, Nodzu seregét megsemmisítették. Több ezer apján foglyul esett.

Merénylet Ugron Gábor ellen.

Budapest, okt. 19. Ugron Gábor Székelyudvarhelyen egy goromba és engedetlen munkását arcul ütötte a kukorica beraktározásnál. Az fejszével rontott neki és fejére suhintott. Ugron az ütést fejéről elhárítandó, karját feltartotta, mely az ütés következtében eltört. A merénylő munkás ezután revolvert rántott és három lövést tett Ugronra, de egyik sem talált. Ugront birtokán ápolják, a merénylőt pedig a csendőrség letartóztatta.

Megvesztegetett bíró.

Budapest, okt. 19. Soós Kálmán budapesti törvényszéki bíró ügyét, akit a bíróság többszöri vesztegetésért három évi fogságra ítélte, ma tárgyalta a Kuria. Ítélet még nincs.

Öngyilkos kereskedő.

Berlin, okt. 19. Lachmann nevű kereskedő fizetéseképtelen lett és hitelezőitől hasztást kért, azok megtagadták és szemük láttára agyon lőtte magát.

Párisi gyorsvonatok összeütközése

Bordeaux, október 19. A Páris felé tartó gyorsvonat a pályaudvar közelében összeütközött egy személyvonattal. Két kocsi kisiklott, 12 utas megsérült.

Párbaj négyszeri golyóváltással.

Budapest, okt. 19. Tegnap déiben Brüll Alfrédot, a jótékony milliomost, meg társaságát, valami utcai botrányból kifolyólag izultálták az Andrássy-uton. A verekedést Brüllék társaságából Vida Jenő a „Leszámitoló bank” egyik tisztviselője vezette, ő ütötte először pofon a másik kompánia egyik agját Tolnai Edét, aki azt kiabálta rájuk t. „szemtelen zsidók.”

A pofon nem szédítette el Tolnait. elővette botját és ütni kezdte veje Brülléket.

Az ügynek lovagias folytatása lett. Vida Jenő két barátjával provokáltatta Tolnait, a segédek összeültek tanácskozással s mivel tettelegességről volt szó, pisztolypárbajban állapodtak meg igen súlyos feltételek mellett.

A párbajt fegnap reggel hét órakor tartották meg a Hűvösvölgyben egy tisztáson, A felek négyszer lőttek, de sérülés nem történt.

Tolnai, aki azt kiabálta Brüllékre, hogy „szemtelen zsidók”, maga is csak nemrég hagyta el ősi vallását. Két év előtt keresztelkedett kj.

Egyébként pedig tisztviselője a girobenknak.

Osztálysorsjátgk.

Budapest, okt. 19. Az osztálysorsjáték mai húzásán a következő nagyobb nyere-ményeket sorsolták ki:

5000 koronát nyert: 92029.
2000 koronát nyertek: 2238 13198 21667
23299 23299 31745 32563 36465 40631 45685
46644 51519 59998 63200 68533 78584 89923
93912 99290 99769 100249 102620 104649
106788 108062.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, okt. 19.

Buzakinálat mérsékelt, vételkedv gyönge, nyugodt irányzat mellett 10,000 métermázsa került forgalomba változatlan áron. Egyéb gabonaneműek változatlanok. Idő: szeles.

Buza októberre	10:24—25.
„ 1905 áprilisra	10:65—66.
Rozs októberre	7:65—66.
„ 1905 áprilisra	8:06—06.
Zab októberre	6:92—93.
„ 1905 áprilisra	7:35—36.
Tengeri augusztusra	7:35—40.
„ szeptemberre	7:49—50.
Repece augusztusra	11:40—50.

Törvénykezés.

§ Hűtlen cseléd. Király János 23 éves szoboszlói mindenes ez év május havában Kertész Imre eleki tanyai gazdaembénnél szolgált. Nagyon hanyag és lusta volt, ami miatt gazdája elbocsátotta szolgálatából. Az nap amikor Király elhagyta szolgálati helyét ellopott egy 60 koronával telt pénztárcát, azonkívül elment Csobán Ferenchez gazdája egyik adósához, akitől Kertész nevében 22 koronát esalt ki. A debreceni törvényszék vádtanácsa Kertész feljelentésére vád alá helyezte Királyt lopás büntetése és csalás vétsége miatt. — A mai tárgyaláson a vádlott teljesen beismerte a terhére rótt cselekményt és nem védekezett. A vádhatóság képviselője azonban a csalás miatt emelt vádat elejtette, mert a tulajdonképeni káros fél, Csobán Ferenc, kinek kárára a csalást elkövette nem tett ellene feljelentést. Így a bíróság csak a lopás bűntetteben mondta ki bűnösnek és azért 6 havi börtönre ítélte. A vádlott felebbezett.

§ Egy szocialista sajtópör. Zsivanovics Gábor dolovai származású, 25 éves lapszerkesztő a Narodne Rees című szerb lapban nemcsak a szociáldemokrácia eszméjét hirdette hanem mindazokat kiméletlenül megtámadta, akik a szocializmusnak ellenségei. Pirzarevics Milán dolovai postamester is olvashatott egyet mást maga felől Zsivanovics lapjában, akitől Postás mint tolvaj cím alatt elmondta a szerkesztő, hogy dohánytolvaj, haszontalan, hitvány ember. A postamesteren kívül a csendőröket is megtámadta, akiket rablással vádolt. A cikkein kívül még egy röpiratot is kiadott Mi az oka a nép bajának cím alatt. Ezen röpiratban a szegény néposztályt a vagyonos osztály ellen izgatta. A budapesti kir. ügyészség a két rendbeli rágalmás és kétrendbeli fvgatás sajtóvétségeért vád alá helyezte Zsivanovicsot s az esküdtbíróság dr. Doleschall bíró elnöklete alatt ma tárgyalta a pört. A tárgyalásra a vörösnnyakkendős vádlottat a fogházból vezette elő egy börtönőr, mert Zsivanovicsot a napokban jogerősen elítélte a Kuria izgatás sajtóvétségeért s a vádlott most kezdte meg büntetését. — A tárgyalás során tagadta, hogy ő izgatni akart volna.

Csak az volt a célja, hogy a hatóságok figyelmét felhívja az elnyomott szegény népre, amelytől a csendőrök a szolgabírák utasítására még a gyülekezési jogot is elkobozták. A bíróság ezután felolvastatta az inkriminált cikkeket, s azután kihallgatta a beidézett tanukat. Ítélet mára várható.

§ Asszony tolvajbanda a bíróság előtt. Treneséből írják, hogy az ottani kir. törvényszék előtt 34 kőporubai parasztasszony állott a minap, akik, mint jól szervezett tolvajbanda tagjai, a vásárokon számtalan tolvajlást követtek el. A banda feje valami Palcsik Anna nevű asszony volt, akit egy évi börtönre ítélte a bíróság, a többiek 1—7 hónapot kaptak.

§ Verekedő legények. Mult év november 24-én nagy ivást rendeztek Vámos-Péresen Sándor József, Berki Bálint, Oláh Sándor, Huszti József, Mézes István és Hüse Mihály oda való legények. Mint az már ősi szokás, ahol bor foly, ott vérnek is kell folynia, hát Hüse Mihályval, Sándor József összekapaszkodott. Ennek pedig az lett a vége, hogy a többi legény is bele egyeledett a dologba, úgy, hogy Hüsét botokkal, üvegekkel, meg kézzel félholtra verték. — Sulyos testi sértés büntetéseért vonta ma a bíróság felelőségre az egész bandát és Berki kivételével valamennyit el is ítéltek. Oláh Sándor 3 havi, a többi pedig 2—2 havi fogházat kapott.

§ Az anya gondatlansága. Nap-nap tután hirt kell adnunk anyák gondatlanságáról, mely kis, magukkal tehetetlen gyermeket foszt meg az élettől. Ma is egy ilyen ügyet tárgyalt a debreceni törvényszék, melyen Keresi Bernátné hajdu-szoboszlói pástor felesége szerepelt vádlottként. Keresiné mult év november 19-én nagymosást végzett lakásában, melyhez jég szódát használt Kis 5 esztendő Páter fia folyton ott setekedett anyja körül és élvezettel nézte, amint a jégszóda egy pohárban feloldódik. Amint az anyja egy pillanatra kifordult a konyhából a Péter gyerek kezébe kapta a poharat és fenéig kiitta. Néhány napra rá nagy kínok között meg is halt. A mai tárgyaláson Keresi Bernátné sirva adta elő védelmét, mely abban állott, hogy amikor kiment a konyhából, nem hagyta egyedül a kis fiút. Az ügyész el is ejtette Keresiné ellen a vádat és a bíróság megszüntető határozatot hozott.

Városi színház.

„B” bérlet.

Cskütörtökön, október 20-án.

KIS CSÁSZÁR.

Daljáték 3 felvonásban.

S Z E R E P L Ő K.

X-ik Károly, francia király	Faragó Ödön.
Clarisse, népies nevén Chate-blonde	Rózsa Lili.
Louis d' Ecourselles marquis	Iványi Antal.
Guitri apó	Szilágyi A.
Rocco, fia	Sugár Aranka.
Micheline anyó	Havasi Szidi.
Rose, leánya	Hegyi Lli.
Pierre, népének.	Mezei Andor.
Jovita, cigányleány	Rományi Mária.
Egy vén cigány	Paksi Sándor.

Kezdeté 7 és fél órakor.

Magyar királyi államvasutak
Üzletvezetőség Debrecen,

25841—1904. szám.

Pályázati hirdetmény.

A m. kir. államvasutak debreceni üzletvezetőségének 1905. illelőleg 1906 és 1907. években az alábbi csoportokban felsorolt anyagokra lesz szüksége, melyeknek biztosítása iránt ezennel nyilvános pályázatot hirdet, u. m.

I.

1500 kgr. faggyu.
200 „ stearin gyertya.
400 fehér szappan.

II.

1200 darab somfa kalapács nyél.

III.

100 darab börtök jelző zászlóhoz.

IV.

100 darab istráng.
200 kgr. kender kötél 13 m|m, vastagságig.

1200 kgr. vágatlan ólomzárzsineg.
300 „ kötő zsineg.

Az ajánlati felhívás, illelőleg részletes szállítási feltételek, valamint az ajánlati minták alulírott üzletvezetőség-

nél megszerezhetők, valamennyi üzletvezetőségénél pedig a hivatalos időtartama alatt megtekinthetők.

A szállításnál irányadók 122291-96 sz. általános anyagszállítási, a faggyura nézve 3998-96 sz. a kötél árukra nézve a 89275 92 sz. különleges szállítási feltételek. Mindazon feltételek a m. kir. államvasutak bpesti nyomtatványtáránál készpénzért megszerezhetők, az általános feltételek ára 50 fillér, különleges feltételek ára 40 fillér.

A kitöltött és ivenként egy korona értékű magyar okmány bélyeggel ellátott ajánlatok a debreceni üzletvezetőség I. általános osztályánál 1904. évi November hó 24 napjának déli 12 órájáig benyújtandók vagy kir. postával beküldendők. Bánatpénzül a szállítandó anyag értékének 5 százaléka készpénzben vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban 1904. évi November 23-nak déli órájáig a debreceni üzletvezetőség gyűjtőpénztárához beküldendő.

Elkészve beadott, vagy táviratilag tett, valamint pótajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Magyar kir. államvasutak
Üzletvezetőség Debrecen

Után nyomas nem díjaztatik

Meghívó

a „Szabolcsvármegyei helyi érdekű vasuti részvénytársaság“-nak
1904. évi november hó 5-én szombat délelőtt 10 órakor
Budapesten, V., Fürdő-utca 3. sz. alatt (I. emelet) tartandó
rendkívüli közgyűlésére.

Napirend:

- 1.) Határozat a „Nyiregyháza—Mátészalkai helyi érdekű vasut részvénytársaság“-gal való egyesülés, ezen társaságnak társaságunkba való beolvadása és ebből folyólag az alapszabályok módosítása ügyében.
- 2.) Az igazgatóság és felügyelő bizottság esetleges kiegészítése.
Budapesten, 1904. évi október hó 15-én.

A z i g a z g a t ó s á g.

Jegyzet: Azon részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kívánnak, kötelesek részvényeiket a le nem járt szelvényekkel együtt a közgyűlésre kitűzött határnap előtt öt nappal, vagyis legkésőbb 1904. évi október hó 31-ig bezárólag a szokásos pénztári órák alatt **Budapesten**, a „Magyar Általános Hitelbank“-nál vagy **M m. Frankfurtban**, a „Dresdner Bank“-nál letenni. — Az államkincstár és Szabolcsvármegye az általuk átvett törzsrészvényeket letenni nem tartoznak (l. alapszabályok 25. §-át).

Minden letett részvény egy szavazatra jogosít. (l. alapszabályok 24. §-át)

Azon részvényeseknek, kiknek részvényeik még ki nem adtak, közgyűlési jogaik gyakorlására nézve azon érvényben levő kötelezvényeik vagy nyilatkozataik szolgálnak alapul, melyekkel magukat befizetéseikre kötelezték. (l. alapszabályok 27. §-át.)

Legújabb

női ruhaszövetek
Blouse selymek
Flanellek
Velezek
raktárra érkeztek
DONOGÁN és SOMOSSY

Kunz József és utóda Tsa céghez,
Kistemplombazár.

!!! Nyavalyatörés !!!

Ki nyavalyatörés, görcs, és más ideg-
állapotba szenved, kérjen iratot, ingyen
bérmentve kapható a **hattyu szabad**
gyógyszertárban.

A nagyérdemű közönség

saját érdeke kívánja

hogy arany, ékszer-, ezüst- és óra szükségletét

Halász**Nándor**

aranyműves, órás és ékszerésznél fedezze

DEBRECEN, Piac-utca 24. szám.

K i a

tartósságért és finomságért kezességet vállal
Arany-, ezüst-, ékszer- és óra javításokat
eszközöl.

Arany-, ezüst- és ékszer tárgyakban

óriási választék!

Tört aranyat és ezüstöt a legmagasabb napi áron veszek
Videki megrendelések pontosan eszközöltenek. Saját óra és
ékszer javítási műhely.

fényképezési cikkek

Láda kufferek

uti készletek, pénz, szivar
és levéltárcák,

férfi fehéreneműek,

(mérték után is készülnek).

solingeni kések, ollók, bo-
rotvák, haj, köröm és ruha
kefék, fésűk, szappanok,
tükrök nagy választékban,
jutányos áron kaphatók:

BORSOS KATA

műipar és férfi divat áru
raktárában

Debrecen, városház épüle

bőr áruk

Meghívó

a „Nyíregyháza — Mátészalkai helyi érdekű vasút részvénytársaság“-nak
1904. évi november hó 5-én (szombat) délután 4 órakor
Budapesten, V., Fürdő-utca 3. sz. alatt (I. emelet) tartandó
rendkívüli közgyűlésére.

Napirend:

1.) Határozat a „Szabolcsvármegyei helyi érdekű vasút-részvény-
társaság“-gal való egyesülés illetve társaságunknak abba való beol-
vadása ügyében.

Budapesten, 1904. évi október hó 15-én.

A z i g a z g a t ó s á g.

Jegyzet: Azon részvényesek, kik szavazati jogukkal élni kívánnak kö-
telesek az alapszabályok 22. §-a értelmében részvényeiket a le nem járt szelvé-
nyekkel együtt legalább 8 nappal a közgyűlés határideje előtt, vagyis legkésőbb
1904. október hó 28-ig bezárólag a szokásos pénztári órák alatt **Budapesten:**
a „Magyar Általános Hitelbank“-nál vagy, **M/jm. Frakfurtban:** a „Dresdner
Bank“-nál letenni. — Szabolcs és Szatmár vármegyék, továbbá Nyíregyháza
város birtokában levő részvények a megyei illetve városi értékeket kezelő pénz-
tárnál is letelhetők, míg az államkinestár a birtokában lévő részvényeket letenni
nem tartozik.

Minden letett részvény egy szavazatra jogosít (I. alapsza-
bályok 23. §-át).

Mindszentre koszorukat

nagy választékban, úgy mint: szároz cap virágokból mű virágokból
és élő virágokból legjobb izléssel összeállítva kaphatók **Pacelt János**
mag és virág üzletében, Debrecen Kosuth-utca városházépület vidék-
ről megrendelések pontosan teljesítetnek és csomagolásra nagy gond
fordítatik.

kiváló tisztelettel,
Pacelt János.

IGÉRVÉNYEK.

3°. magy. jelzalog
nyerem. sorsjegy

Ára 4 kor.

Huzás október 25.

Főnyerem. 100,000 K.

Bécsvárosi
sorsjegy

Ara K. 14.

Huzás november 2.

Főnyerem. 400,000 K.

Erzsébet szanat. sorsjegyek

Kaphatók a Debreceni Ipar és Kereskedelmi Bankban

Szőlőlugas

ültessünk minden ház mellé és
kertjeinkben föld- és homoktalajon

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitűnőbb muskatály és más édes szőlőkel. A szőlő házában mindenütt meg'erem s nincsen oly ház, melynek fala mellett a egcskélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek a legremekebb díszé, anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyébre használható részekből. Ez a legháladatosabb gyümölcs. mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja.

Érmelléki első szőlőültványtelep
cím Kágya, u. p Székelyhid.

Neustein Fülöp Cukrozott hashajtó labdacsa

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacsa)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mentek minden ártalmas anyagoktól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint a pilulák a

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen Cukrozott külsőjük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekeres mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

2-45 kor, előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve küldetünk.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacsa. Váradó csak, ha minden doboz törvénytelen bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva.

A kereskedelmi törvénytől védelemmel ellátva, csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszerész. Bécs, I., Parkeng. 6. Kapható: Debrecen: Balzs Ó. Füleky P., Mihályovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnik, Tóth B. gyógyszerész utánál.

Kardos László

Kossuth-utca 9.

Szinttartó flanellek, Barchentek, gyapotposztók, fehér színoros és mintás téli barchentek, téli Atlacok.

Alulírott esődtömeggondnok ezenel közhírré teszi, hogy miután a vb. Karacs Imréné esődtömegéhez leltározott es a debreceni 3658. számú tjkben 4713. hrsz. al. felvett, Hatvan-utcai szőlőskertben 7. sz. alatt fekvő szőlő 1/4 részét a debreceni kir. törvényszék mint esődbíróság szabadkézből eladatni határozta, mindazok kik ezen ingatlan-ságot megvenni óhajtják, legkésőbb f. hó 25-ikéig vételi-ajánlataikat nálam tegyék meg.

Dr. Hegedüs Jenő

mint vb. Karacs Imréné esődtömeggondnoka.

A Dr. Borsos-féle Hajszesz és Hajkenőcs

biztosan megszünteti a haj hullását, a hajvégek megtörését, a haj molyosodását. — Teljesen ártalmatlan. — Elősegíti a haj növesét és annak színét nem változtatja meg.

1 üveg Hajszesz ára 1-2 korona
1 tégely Hajkenőcs ára 1 korona

Kapható:

MIHALOVITS J. gyógyszerésztárában
DEBRECEN, Főtér 31. sz.

Schicht-szappan

„szarvas”

vagy

„kulcs”

Jeggyel

legjobb, legkíméletesebb s ennél fogva legolcsóbb szappan. — Minden káros alkatrésztől mentes.

Mindenütt kapható!

!! Bevásárlásnál különösen arra ügyeljünk, hogy minden darab szappan a „Schicht” névvel és a fenti védjegyek egyikével legyen ellátva. !!

Koch Testvérek Debrecen, Piac-u. 51. Csanakház.

FÉRFI-
FIU-

LEANY- és
GYERMEK RUHAK

Olcsó
szigoruan
szabott
árak mellett

nagy választékban kaphatók.

Koch Testvérek cégnél Debrecen, Piac-u. 51. Csanakház.

! Férfitélikabát . . . . . 24-200 K-ig	2	Gyermek costum blous v. kabát alakban . . . . . 8-28 K-ig	!
„ öltöny . . . . . 20-60 „	2	Gyermek télikabát . . . . . 14-30 „	!
„ átmeneti kabát . . . . . 20-40 „	2	Fiu öltöny . . . . . 12-32 „	!
„ külön nadrág . . . . . 20-18 „	2	Fiu télikabát . . . . . 14-40 „	!

• Kirakatainkban naponként udonságok szemléltethetők. •

